

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Beszámoló: Kárpátaljai magyar könyvek a 93. Ünnepi Könyvhéten

A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése (MKKE) idén 93. alkalommal rendezte meg a kortárs magyar irodalom legnagyobb szabadtéri eseményét, az Ünnepi Könyvhetet. [...] A végelethetetlen könyvespavilon-sorok nagyjából közepén helyezkedett el a Méry Ratio Kiadó trafikja. Június 11-én az arra járók találkozhattak és beszerezheték a szignókat Orosz Ildikótól, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) elnökétől, Csernicskó István rektor úrtól, Matl Péter szobrászművésztől, valamint Milován Sándortól, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) tiszteletbeli elnökétől is. [...] A könyvhéten Csernicskó István, a II. RF KMF rektora, az MTA külső tagja az ukrainai többnyelvűség színe és fonákja című könyve is beszerezhető volt. [...] Matl Péter szobrászművész könyvében egy fantasztikus életpálya műveit veheti az érdeklődő a kezébe...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Betiltották Ukrajnában az orosz zenét és könyveket

Az ukrán törvényhozás vasárnap betiltotta az orosz állampolgárságú művészek nyilvános fellépését, zeneszámaik lejátszását nyilvános helyen vagy a médiában, valamint az Oroszországból, Fehéroroszországból, és „nem a kijevi vezetés ellenőrzése alatt álló régiókból” származó könyvek és sajtótermékek importját, terjesztését és kiadását. Az orosz zene tilalmára vonatkozó jogszabály indoklása szerint „az agresszor állam zenéi szeparatista érzelmeket kelthetnek a lakosság körében”. Az orosz zene mindemellett vonzóbbá teheti az orosz identitás felvételét, amely az ukrán állam gyengítését szolgálja. [...] Mindemellett az UNIAN ukrán hírügynökség közölte, hogy jelenleg 35 százalékról 40 százalékra emelik az ukrán nyelvű zenék arányát a rádióműsorokban...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A diplomás szakemberek könnyen, a gimnáziumi végzősök nehezen helyezkednek el

A leggyorsabban a felső középfokú szakirányú műveltséggel rendelkező végzősök találnak munkát, s átlagban az ő fizetésük éri el a legmagasabb összeget. A legtovább azok maradnak munka nélkül, akik a gimnázium befejezése után nem folytatják tanulmányaikat – derül ki az Oktatáspolitikai Intézet (IVP) és a Szociálpolitikai Intézet (ISP) közös elemzéséből. [...] A 2019/2020-as tanévben összesen 44 624 végzést regisztráltak a hivatalok, a legtöbben közülük (58,5%) a továbbtanulás mellett döntöttek. A felsőfokú oktatás mellett több mint 19 ezer fő határozott, a nők aránya e tekintetben magasabb (57%) volt. Az adatok alapján nagyjából 4 ezren választottak külföldi egyetemet. A vizsgált tanévben a legtöbben érettségi bizonyítvánnyal, szakképesítést igazoló okirat nélkül szereztek teljes középfokú szakirányú műveltséget. A leggyorsabban azok helyezkedtek el, akik felső középfokú szakirányú műveltséggel rendelkeztek...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Kulturális tárca: Tudunk a „külföldieknek” eladott műemlékek problémájáról

A minisztérium azokra a sajtóhírekre reagált, melyek szerint Magyarország különféle cégeken keresztül folytatja a műemléképületek vásárlását Szlovákiában. Megjegyezték: hosszú távú és rendszerszerű megoldást keresnek. [...] „Ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy az államnak óriási adóssága van a műemléképületek felújításával kapcsolatban, az összeg az előző kormányok idején csillagászati méreteket öltött és elérte az 5,5 milliárd eurót” – jelentette ki Zuzana Viciaňová, a minisztérium szóvivője. [...] Közös sajtótájékoztatójukon Ivan Korčok (SaS-jelölt) szlovák és Sijjártó Péter (Fidesz) magyar külügyminiszter a magyarországi támogatásokról és a magyar állam által megvásárolt szlovákiai műemléképületekről is beszélt. [...] Az Aktuality.sk portál és a kassai Korzár napilap közösen összesítette, az utóbbi néhány évben mely szlovákiai műemléképületeket vásárolta meg a magyar kormány közvetlenül. Olyan műemléképületekről van szó, amelyek rossz állapotban vannak és a szlovák kulturális minisztérium beleegyezett az eladásukba...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Tervezet: 160-nal emelkedik a kisebbségi nyelvhasználati joggal bíró községek száma januártól?

Januártól 160-nal emelkedik azoknak a községeknek a száma, amelyekben a kisebbségek aránya meghaladja a 15 százalékot. A kisebbségek lakta településrészek száma 300-zal emelkedik. Ez derült ki abból a kormányrendelet tervezetből, amelyet a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok bizottságának ülésén mutatott be Bukovszky László kisebbségügyi kormánybiztos. A tervezet

július végén kerülne a kormánykabinet elé, az új lista január 1-től lesz érvényes. [...] 88 ruszinok, 66 román, öt magyarok és egy németek által lakott településsel bővülne a lista...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Fejlődő és innovatív óvodapedagógia Búcsón

Júniustól a búcsi intézmény számít az „Így tedd rá!” magyarországi program első szlovákiai magyar mintaóvodájának. Idővel szeretnék bővíteni a hálózatot, miközben az óvodapedagógusok számára tartott képzések szervezésében is részt vesznek. Kerekes Beáta, a Szivárvány Óvoda vezetője lapunknak elmondta, a minősítés elnyerését egy sokéves együttműködés eredményezte. [...] A program, ill. módszer lényege, hogy a pedagógiai munkába úgy illesszék be a néphagyományt, hogy az egyben korszerű és befogadható legyen, miközben a gyerekek és a szülők javára is válik. Ehhez különféle színes segédeszközök, mozgásfejlesztő és népi játékok, valamint népdalok széles tárháza tartozik...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató: Szülőföldünk, Szentpéter

A Csemadok szentpéteri helyi szervezetének [...] a község életéről, történelméről sikerült megjelentetni egy hiánypótló kötetet, amelynek ünnepélyes bemutatójára a kultúrházban került sor. A [...] tanulmánykötetnek szerkesztője, a perbetői magyar iskola magyartanára, Jakabné Zsuzsanna Katalint, aki nyitrai diákként már komoly gyűjtéseket végzett a faluban, s több, már eltávozott szentpéteri ember hangját őrzik a fiókjában található felvétele. Jakab Katalin a kötet szerkesztésén túl a település néprajzát is feldolgozta. [...] Sárközi János avatott kézzel nyúlt Szentpéter huszadik századi történetének feldolgozásához. [...] Bagin Árpád hitoktató tudományos alapossgal készítette el a katolikus plébániát bemutató tanulmányát...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Régészeti kutatás magyarlakta vidékeken

Ásatások zajlanak májustól őszig hét településen a Barsi Múzeum és a Sine Metu polgári társulás együttműködésében. Az Árpádok nyomában projekt keretében középkori templom- és kolostormaradványokat, földvárat, kutat tárnak fel az Érsekújvári és Lévai járásban. [...] Orosz Örs, a Sine Metu vezetője kifejtette: [...] Kőhídigarmaton nemrég fejeződött be a kistatai templom feltárása, olyan nem várt eredményességgel, hogy a feltárást egy héttel meghosszabbították. Pár nappal a kutatás befejezése előtt késő délután még a helyszínen találok a kutatókat: Paterka Pál régészt, a Nyitrai Kerületi Műemlékvédelmi Hivatal kirendeltségének munkatársát, Kvitek Mariánt, a Bényi Múzeum tulajdonosát, sőt még a Barsi Múzeum igazgatóját, Bali Henriettát is. [...] Paterka Páltól megtudjuk, 2018-ban is végeztek a területen földradaros mérést a nyitrai régészek Juhász Gyula párkányi helytörténész munkája alapján, aki feldolgozta a kistatai templom történetét a fellelhető írásos forrásokból...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Első magyar katolikus családnap a nyitrai Kálvária zarándokközpontban

Nyitrai, érsekújvári és komáromi térségbeli családok, szülők, nagyszülők, nevelőszülők és gyerekek látogattak el a megyeszékhelyre, hogy részt vegyenek az Első Magyar Katolikus Családi Napon, melyet a Kálvária zarándokközpont területén rendeztek meg. Az önkéntesek és a különféle gyerekfoglalkozásokat tartó cserkészek között szép számmal akadtak érsekújvári segítők is. [...] Zeman István egyházjogász, egyetemi tanár, a zborovcei magyar ajkú katolikus híveket összefogó jeles személyiség volt a rendezvény ötletadója és szervezője...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Magyar Örökség-díjas lett Balassa Zoltán helytörténész

A 101. díjátadó ünnepségen két személy, két művészeti együttes és két nemzeti jelkép került be az Aranykönyvbe, a magyar szellem láthatatlan múzeumába, ahogyan az 1995-ös alapításkor az akkori kurátorok – köztük Makovecz Imre, Mádl Ferenc, Fekete György és Hámori József – nevezték a díj célját. [...] Az ünnepség, amelynek helyszíne hagyományosan a Magyar Tudományos Akadémia díszterme, ezúttal is a Himnusz elénekülésével kezdődött, majd a kuratórium elnöke: Klinghammer István térképész professzor, akadémikus köszöntötte a díjazottakat... [...] Az ünnepség számunkra különösen fontos mozzanataként két felvidéki „lépett színre”: Balassa Zoltán kassai helytörténész, író, akinek publikációs és honismereti tevékenységét a kuratórium tagja: B. Kovács István történész, régész, író, néprajzkutató, gömörlógus méltatta. A laudációt az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: A Prágai Magyar Hírlap

A két világháború közötti (cseh)szlovákiai (szlovén, ruszinszói stb.) magyarság legszínvonalasabb, legolvasottabb politikai napilapja 1922. június 1-jétől jelent meg. A trianoni békeparancs által Cseh-Szlovákiába zárt magyarság húszéves történetével szorosan összeforrott a Prágai Magyar Hírlap tizenhét éves története. A Prágai Magyar Hírlap göröngyös, roppant akadályokkal küzdő s mérhetetlen nehézségeket leküzdő útja őszinte tükre volt a kisebbségi életre utalt magyarság sorsának. Kevés ember és

emberi intézmény mondhatja el önmagáról azt, hogy kitűzött célját, kiszabott munkaprogramját maradéktalanul elérte. Éppen megszűnő lap főszerkesztője talán soha nem búcsúzott olyan elégedetten az olvasóktól mint Forgách Géza 1938. november 5-én. [...] A Prágai Magyar Hírlap története itt és most azért érdekes, mert kerekén 100 éve kezdődött. [...] és a prágai kormányzattal szemben ellenzéki álláspontra helyezkedő magyar politikai erők sajtóorgánusaként született meg...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Kötetbemutató: Országok változnak, kultúrák maradnak

Budapestben mutatták be a Bánát kultúrtörténetéről szóló, Országok változnak, kultúrák maradnak című kötetet, amelyben a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület (TMKE) történetét írták meg az MTA köztestületének külső tagjai: Németh Ferenc és Várady Tibor. Németh Ferenc kultúrtörténeti szempontból közelíti meg témáját, Várady Tibor pedig az egyesület engedélyezésének és betiltásának jogi aspektusait tárja fel. A szerzőkkel Balázs Géza egyetemi tanár és néprajzkutató beszélgetett...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Előadások: A trianoni békeszerződés hatásai a délvidéki egyházmegyékre

A Keresztény Értelmiségi Kör (KÉK) pénteken késő délután Magyarcsernyén a trianoni békediktátum 102. évfordulója alkalmából előadásokat szervezett, melyeknek témája Trianon hatása a magyar Egyházra, különös tekintettel a délvidéki egyházmegyéinkre volt. A KÉK magyarcsernyei csoportjának vezetője, Keresztúri Rozália elmondta, hogy az előadásokra a helybeliek mellett Bánát több pontjáról, Kisoroszról, Nagykikindáról és Töröktopolyáról érkeztek vendégek. [...] Az első előadást, Orcsik Károly egyháztörténész, adorjáni plébános tartotta, aki Bácsági, illetve a Csanádi Egyházmegye Trianon utáni történetéről szólt. [...] A második előadást Szakály József topolyai plébános, a KÉK elnökhelyettese tartotta. A műsor során a Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye Trianon utáni történetéről beszélt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Recenzió: A Hungarológiai Közlemények 2021. évi 4. számáról

Az olvasók figyelmébe ajánlom az újvidéki Magyar Tanszék folyóiratát, amelynek 2021. évi negyedik számában Utasi Csilla a régi magyar erotikus költészet egyik legkorábbi szövegével foglalkozik. A szerző a Körmöcbányai táncszó címen ismert rövid ének kulturális kontextusának rekonstrukciójára vállalkozik. [...] Bence Erika, az MTA köztestületének külső tagja Munk Artúr A hinterland című regényének keletkezés- és recepciótörténeti aspektusait vizsgálva rávilágít a mű értelmezési lehetőségeinek és korábbi megközelítéseinek neuralgikus pontjaira. [...] Katona Edit, az MTA köztestületének külső tagja a Szövegértés és szövegalkotás zenei futamokon című értekezésében az irodalom és zene együttműködésére koncentrálna a zenének, mint ősi kifejezőeszköznek a szövegalkotásban betöltött szerepét vizsgálja. [...] Bartha Katalin Ágnes, szintén az MTA köztestületének külső tagja az alkotói természetesség kérdéskörével foglalkozik Nézői emlékezetek és a XIX. századi színpadi játék című munkájában...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés: A szabadkai zsidó lakosság deportálásának 78. évfordulóján

Arra a 4000 emberre emlékeztek a szabadkai zsidó lakosság deportálásának 78. évfordulóján, akik sohasem térhettek haza a haláltáborokból. [...] A szabadkai zsidó hitközségnek jelenleg nagyjából 250 tagja van, ezzel a harmadik legnagyobb zsidó hitközség Szerbiában...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Az európai bizottság ajánlja a tagjelölti státus megszavazását az EU tanácsának Moldova és Ukrajna részére

A moldovai és a román parlament szombati együttes ülésre alig egy nappal azután került sor, hogy az Európai Bizottság ajánlást tett a tagállami vezetőket tömörítő Európai Tanácsnak, szavazza meg a tagjelölti státust Ukrajnának és Moldovának. Maia Sandu moldovai elnök felszólalásában kiemelte, az Európai Bizottság pénteki ajánlása rég óta várt fontos lépés a Moldovai Köztársaság számára, országa számítt Románia támogatására a csatlakozási folyamatban...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Olyan megyék is vannak, ahol a rezidens lakosságnak csak 13-14 százaléka dolgozik alkalmazottként

Miközben Románia körülbelül 8,8 milliósra tehető aktív, munkaképes lakossággal rendelkezik, az Országos Statisztikai Hivatal adatai szerint alig haladja meg az 5 milliót az alkalmazotti jogviszonnyal rendelkező személyek száma. Mi magyarázza ezeket az

elsőre furcsának tűnő adatokat, és mi van azzal a 3,8 millió romániaiával, aki sem munkanélküliként, sem pedig alkalmazottként nem jelenik meg a statisztikákban? [...] Igazán elgondolkodtató adatokat kapunk viszont akkor, ha az alkalmazottak számát a rezidens lakossághoz mérjük. Ez az összevetés azért is érdekes, mert rámutat arra, hogy egy adott megyében mennyi alkalmazott „tartja el” a megye gyermekeiből, nyugdíjasokból, nem munkaképes felnőttekből is álló lakosságát. [...] Minden idők legmagasabb szintjét érte el a munkanélküli fiatalok (15 – 24 évesek) aránya, 23,2%-ot, derült ki az Országos Statisztikai Hivatal (INS) pénteken közzétett adataiból. [...] Nehezen találunk megfelelően képzett munkaerőt a cégek...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Nehezen halad a népszámlálás második szakasza

Május 31-én kezdődött meg a népszámlálás második, személyes lekérdezésen alapuló szakasza. Az elmúlt három hét tapasztalatai azt mutatják, hogy a lakosság összeírása a vártnál sokkal lassabb ütemben halad – olvasható a Népszámlálás.ro portál közleményében. Ennek oka, hogy a számlálóbiztosok rendelkezésére bocsájtott táblagépeken és térképeken nem egyértelmű, hogy mely lakások és személyek lettek már az első, önkitöltéses időszakban megszámlolva, és melyek az összeíratlan lakások. További probléma, hogy kérdés közben a különböző jegyzékek (elsősorban az oktatási intézmények listája) nagyon lassan töltődik be a táblagépekre. Így egy többtagú család esetében elérheti akár az egy órát a lekérdezés. Egy másik hátrány, hogy a táblagépeken csak a román nyelvű kérdőív van feltöltve...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület állásfoglalása zászlóügyben

A Sepsiszentgyörgy és Kovászna megye zászlaját ért legutóbbi támadások és főleg igazságszolgáltatás „döbbenetes” ítéletei kapcsán az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület kötelességének tartotta állást foglalni. A szervezet „elképesztőnek” tartja, ami ma Romániában megtörténhet, hogy a Brassói Táblabíróság alapfokú ítéletben megsemmisíti Sepsiszentgyörgy és Kovászna megye zászlaját elfogadó kormányhatározatot. Sepsiszentgyörgy zászlaja ügyében a Brassói Táblabíróság azzal indokolja a jelképet elfogadó kormányhatározatot megsemmisítő ítéletét, hogy a zászló nem „reprezentatív”, szerinte többnemzetiségű települések esetében, mint amilyen Sepsiszentgyörgy is, a szimbólumnak tükröznie kellene ezt a jelleget, ám a zászló egyetlen nemzetiséget képvisel, kizárva minden román elemet. [...] Az egyesület leszögezi, Sepsiszentgyörgy zászlaja nem magyar, székely vagy román elemekből áll, hanem tudományosan megtervezett jelkép...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Nagyvárad gazdasága 1900-1950

A Magyar Polgári Esték keretében mutatták be csütörtök délután Fleisz János Nagyvárad gazdasága 1900-1950 című kötetét a nagyváradai Lorántffy-központban. [...] Fleisz János, az MTA köztestületének külső tagja kifejtette, hogy azért ásta bele magát ebbe a témába és ebbe a korszakba, mert a legtöbb gazdaságtörténeti munka a régebbi korokat elemzi, a huszadik század első felének gazdaságtörténetével nem nagyon foglalkoztak a történészek, különösen az 1940-44-es időszakot tárgyalják lakonikusan. A huszadik század első ötven évét azért sem hálás feladat elemezni, mert különböző korszakokat foglal magában, melyeknek különböző jellegzetességeik voltak. [...] A könyvismertető után kötetlen beszélgetés alakult ki a szerző és a megjelentek között. Az est házigazdája, Nagy József Barna azt a kérdést tette fel: mi lett volna, ha nincs impériumváltás...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Fotó- és képzőművészeti kiállítások is lesznek a váradi Szent László Napokon

Számos kiállítás várja a közönséget a nagyváradai Szent László Napokon: a megnyitók sora már pénteken elkezdődött. A 10. alkalommal szervezett eseménysorozat június 26-ig kínál kulturális eseményeket a résztvevőknek. A kiállítás megnyitók sora már a június 17-ei mínusz 2. napon elkezdődik, és egészen június 25-éig, szombatig szinte minden nap megnyílik egy vagy több tárlat. Bár nem tárlat, de a témához kapcsolódó esemény, hogy a fesztivál keretében mutatják be Zuh Deodáth Jovián Györgyről szóló monográfiáját a nagyváradai származású festőművész jelenlétében. [...] Különlegesnek ígérkezik a Modernista művészet Nagyváradon című tárlat: mintegy hatvan, ritkán látható műalkotást mutat be a Körösvidéki Múzeum gyűjteményéből és több magánkollekciónak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

TIFF-start: Több mint 350 vetítés és változatos programok tíz napon át

Pénteken este nyitja meg kapuit a 21. Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF): Románia legnagyobb filmes eseménye idén több mint 350 vetítéssel – klasszikus történetekkel, illetve országos- és világpremierekkel –, valamint koncertekkel, kiállításokkal, innovatív műhelyekkel, tematikus vitákkal és kulináris élményekkel várja a mozikedvelőket tíz napon át. [...] Hét provokatív, friss magyar játékfilm, két dokumentumfilm és egy frissen díjazott animáció szerepel a Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) programján...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

„Továbbélhet” a kizsolnai templom, megmentenék az értékes freskót rejtő besztercei műemléket

Az országos befektetési alap, illetve az országos helyreállítási terv (PNRR) révén „éledhet újjá” a Giotto-freskómásolatot rejtő kis-zsolnai evangélikus templom. A helyreállításon kívül a műemlék népszerűsítésére is jut pénz. A tervek szerint az országos befektetési alap támogatásával valósulhat meg a kizsolnai evangélikus templom megmentése, melyben pár éve értékes Giotto-freskómásolatot fedeztek fel. Jelenleg az ehhez szükséges dokumentáció készül – tért ki a Beszterce melletti értékes műemlék helyzetére Csók Zsolt régész. A szakember a Kollár Tibor által szerkesztett Középkori művészet a Szamos mentén című kiadvány kolozsvári bemutatóján beszélt erről, melyet ő moderált...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Újraindul a Kőrösi Csoma Sándor- és a Petőfi Sándor-program

Újraindul a diaszpórát segítő Kőrösi Csoma Sándor-program és a szóránymagyarságot támogató Petőfi Sándor-program a koronavírus-járvány miatti kétéves kényszerszünet után - jelentette be a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára kedden Budapesten. Potápi Árpád János sajtótájékoztatón közölte, hogy olyan, a 20. életévüket betöltött, büntetlen előéletű magyar állampolgárok jelentkezését várják, akik elkötelezettek a magyar nemzet iránt és jártasak a közösség-szervezésben. Feladatuk a szóránny- és a diaszpóramagyarság közösségi, szervezeti életének segítése, megújítása - mondta. Hozzátette: a Kőrösi Csoma Sándor-program 2022/2023-ra meghirdetett kiírásában az északi féltekén 75-en nyerhetnek ösztöndíjat, a Petőfi-programban pedig 50-en...” Forrás: Korosiporogram.hu: [teljes cikk >](#)